

Aan: het ministerie van SZW
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG
geüpload

Datum: 23 juli 2024
Onderwerp: internetconsultatie basisverzekering arbeidsgeschiktheid zelfstandigen
Contact: Thomas Pruijsen E Thomas.pruijsen@wijzijnmind.nl

Geachte mevrouw, heer,

Namens MIND maak ik graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op het conceptwetsvoorstel 'basisverzekering arbeidsgeschiktheid zelfstandigen'.

Een groot deel van onze achterban¹ loopt tegen stigma aan op de arbeidsmarkt. 64% van de leidinggevendenden geeft aan liever niet iemand in dienst te nemen met een psychische aandoening², zelfs al is iemand daarvan al hersteld. Slechts 20% van de mensen met een levenslange psychische aandoening doet mee om de arbeidsmarkt³, terwijl een veel grotere groep wil meedoen. Toch tonen mensen met een psychische kwetsbaarheid ook weer veerkracht om mee te doen en kiezen ze daarvoor bijvoorbeeld een pad om zelf ondernemer/zelfstandige te worden. Hierbij profiteren ze van de voordelen van zelf je uren bepalen, zelf bepalen wanneer werken wel/niet lukt en minder afhankelijk zijn van een baas. Dit zijn vaak weloverwogen keuzes, waarbij ze op de hoogte zijn van de financiële risico's die worden gelopen. Ze hebben daarbij vaak al ervaring van uitsluiting bij verzekeringen, omdat die in risico's denken en een psychische kwetsbaarheid voor een verzekeraar vaak hoog risico betekent⁴.

MIND wil graag haar reactie geven, omdat we hebben gemerkt dat bij de ontwikkeling van deze wet dat er niet of nauwelijks betrokkenheid is geweest van mensen met een beperking, chronische ziekte en/of psychische kwetsbaarheid. Dat voelt voor onze achterban als een gemiste kans.

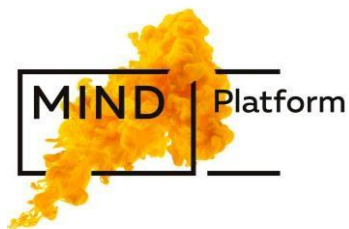
Vanuit onze achterban heeft MIND weinig positieve reacties ontvangen op het wetsvoorstel. Zij ervaren

¹ Mensen met een psychische kwetsbaarheid/aandoening

² [Gros leidinggevendenden heeft bedenkingen bij aannemen van werknemers met psychische problemen | Tilburg University](#)

³ [AF1419 Factsheet Arbeid en psychische aandoeningen - Harry Michon.pdf \(trimbos.nl\)](#)

⁴ [ZZP en AOV, niet gezellig en niet okee | medischcontact](#)

het probleem niet, dat de overheid probeert op te lossen. Ze kennen en aanvaarden de risico's, die ze nu lopen als zelfstandige.

Hun grootste bezwaren tegen dit voorstel zijn:

- Dat de nieuwe premie voor hen moeilijk is op te brengen;
- De wachttijd van een jaar niet opweegt tegen de voordelen van een dergelijke verzekering;
- Nieuwe en extra keuringen door het UWV.

Met name doordat de verzekering verplicht wordt gesteld, verwacht een deel van onze achterban te moeten stoppen met ondernemen. Juist dit laatste kan niet de bedoeling zijn van het wetsvoorstel. Hieronder lichten we de bezwaren toe.

Nieuwe premie moeilijk op te brengen

Door de verplichte nieuwe verzekering, en daarmee een extra kostenpost wordt hun werk en bestaanszekerheid niet groter zoals deze wet beoogd, maar juist kleiner. Juist mensen met een kwetsbaarheid kiezen vaak voor werken als zelfstandige, omdat ze op deze wijze meer flexibel zijn en er hun creativiteit meer in kwijt kunnen. Zij ondernemen vaak in deeltijd voor een klein bedrag, soms om net geen uitkering meer te ontvangen of met nog aanvullende uitkering. Zingeving en meedoen is hun grootste drijfveer. Echter als het ondernemen helemaal niet meer loont vanwege de hoge premie, dan verdwijnt de motivatie om door te gaan. Het is daarom jammer dat er vooral wordt gekeken naar het economische model achter ondernemen, terwijl het ook een model is van welzijn, zingeving en meedoen. Deze nieuwe doet op dat gebied pijn.

Wachttijd van een jaar weegt niet op tegen de voordelen

Deze wachttijd kan worden overbrugd met een aanvullende verzekering via een particuliere verzekeraar of een broodfonds. Onze achterban is dan eigenlijk altijd aangewezen op een broodfonds, omdat ze te weinig verdienen om voldoende reserves op te bouwen en zich vanwege hun psychische kwetsbaarheid niet bij een particuliere verzekeraar kunnen verzekeren, doordat deze hen vaak uitsluit. Die praktijk bestaat nu al, en die zal niet anders worden met deze nieuwe wet. Voor mensen die zelfstandige zijn geworden vanuit de WIA of Wajong geldt in de meeste gevallen nog een terugvalrecht, waardoor ze deze verzekering niet nodig hebben. Andere groepen zoals mensen die vanuit Participatiewet of zonder uitkeringssituatie (Nugger) zijn gaan ondernemen als zelfstandige, blijven daar ook met de nieuwe regeling in gevangen en kunnen zich daar moeilijk uit werken. Door uitsluiting bij particulier aanvullende verzekeringen betalen zij premie zonder heel erg ermee op vooruit te gaan.

Nieuwe en extra keuringen bij het UWV

Daarnaast maken we ons zorgen dat de uitvoering van deze wet bij het UWV komt te liggen. De wachttijd voor arbeidsongeschiktheidskeuringen is momenteel al erg lang⁵. Dit zorgt voor verergering van de psychische klachten, doordat mensen niet weten waar ze aan toe zijn. Door de zelfstandigen toe te voegen aan de keuringen over arbeidsongeschiktheid zijn we bang dat iedereen nog veel langer moet wachten. Voor de beoordeling of iemand arbeidsongeschikt is zal opnieuw gebruik worden gemaakt van CBBS (Claim beoordelings- en borgingssysteem), waarin mensen vaak niet te vangen zijn door de ééndimensionale meting van wat mensen nog kunnen. Juist bij psychische klachten zien we dat dit vaak mis gaat en onvoldoende aansluit bij het leven van een persoon.

De afgelopen jaren hebben we met het UWV samengewerkt aan meer begrip voor onze achterban. Door opnieuw weer de systeemwereld zo centraal te zetten met strenge beoordelingen of het minimumloon nog kan worden verdiend, is de kans groot dat onze achterban zich opnieuw onbegrepen voelt. We roepen daarom op om niet te toetsen of het minimumloon nog verdiend kan worden, maar te kijken naar

⁵ [Lang wachten en lage uitkering: waarom arbeidsongeschikten in de problemen komen \(nos.nl\)](#)

de ziektelast en de invloed die dit heeft op het nog kunnen functioneren als zelfstandige.

We willen mensen blijven stimuleren en hoop blijven geven als zij als zelfstandige, vanuit welke situatie dan ook, aan de slag gaan. Hiervoor vragen we meer rekening te houden met de mensen die dit doen met een beperking, chronische ziekte en/of psychische kwetsbaarheid. Zij mogen niet de hoop verliezen door een te hoge premie, een onredelijke wachttijd of keuringen met veel onzekerheid. Wanneer daar meer rekening mee wordt gehouden, kan er pas een samenleving ontstaan waar iedereen mag en kan meedoen.

We roepen op om bij verdere implementatie van de wet ook onze achterban te betrekken. Mocht u nog vragen hebben naar aanleiding van deze reactie dan kunt u contact opnemen met Thomas Pruijsen – thomas.pruijsen@wijnzinmind.nl.

Met hartelijke groet,

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long, sweeping underline that extends to the right.

D.J. Bos PhD
directeur/bestuurder MIND